

Hat, hot och våld i den demokratiska processen

Agenda

- Ansvar
- Utsatthet (BRÅ Politikernas trygghetsundersökning)
- Polisanmäla
- Begrepp och exempel på brott
- Personlig säkerhet (Säpo)

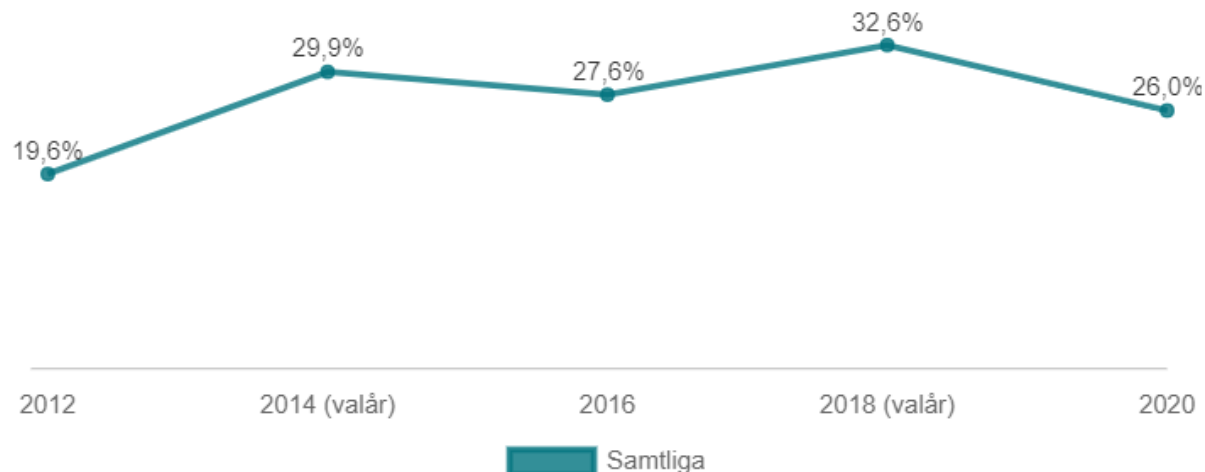
Syfte

- Belysa utsattheten för våra förtroendevalda samt presentera var förtroendevalda själva kan söka kunskap för sin personliga säkerhet
- Fickfolder/ visitkort till förtroendevalda
- Presentera trygghetstjänst

Ansvaret VGR:s förtroendevalda

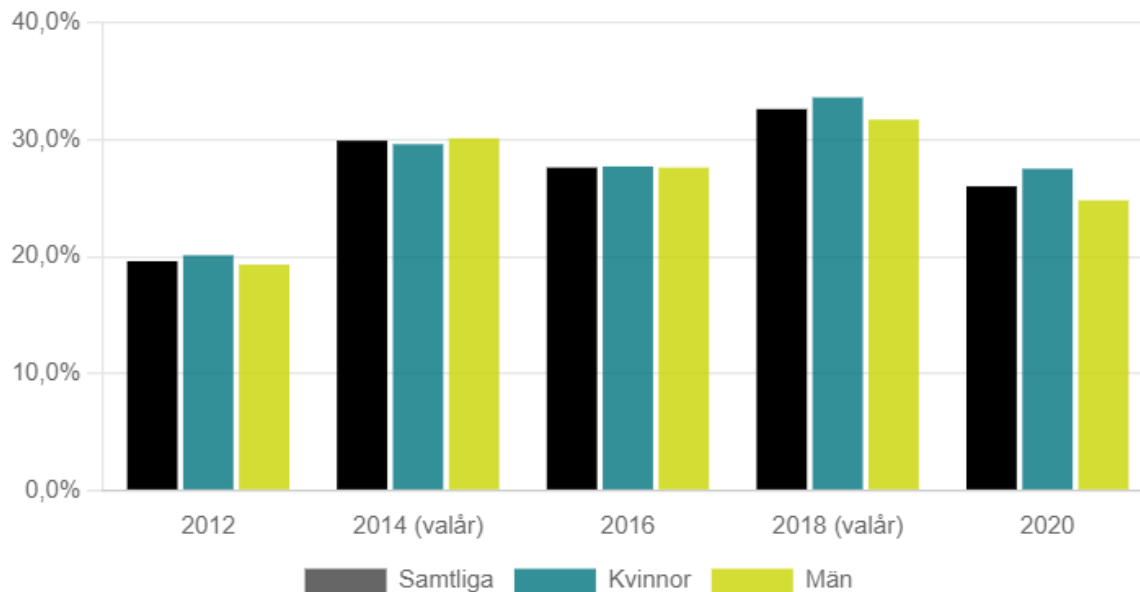
- Ca 850 förtroendevalda i VGR
- Varje förvaltning i VGR ansvarar för sin nämnd/ styrelse, se § 4 reglemente
- VGR ansvarar för händelser kopplat till beslut för VGR samt när förtroendevalda befinner sig i tjänst för VGR.
- Partiet ansvar för partipolitiska händelser

Utsatthet bland förtroendevalda

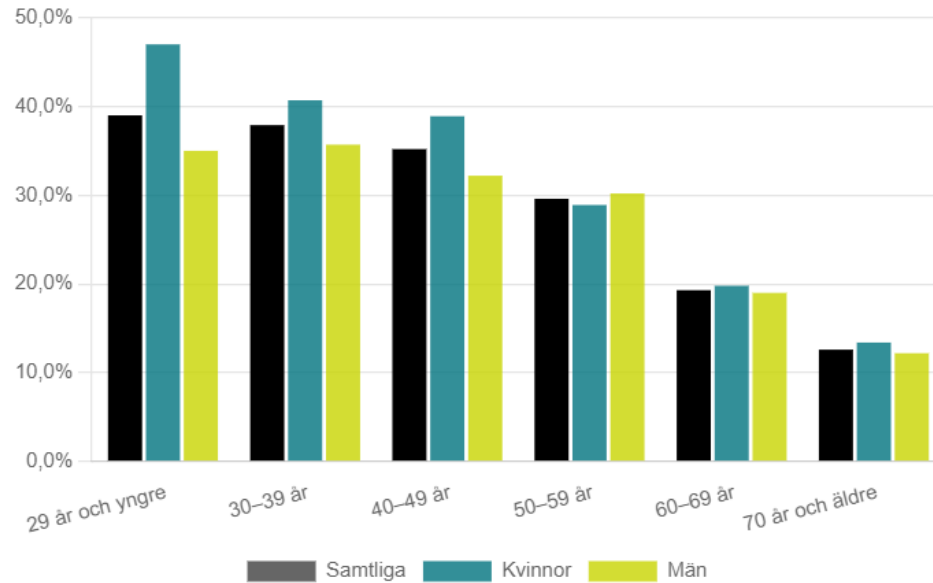
Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier och/eller våld, skadegörelse och stöld under 2012-2020. Källa: Politikernas trygghetsundersökning 2021.

Förtroendevalda utsatta – könsfördelning

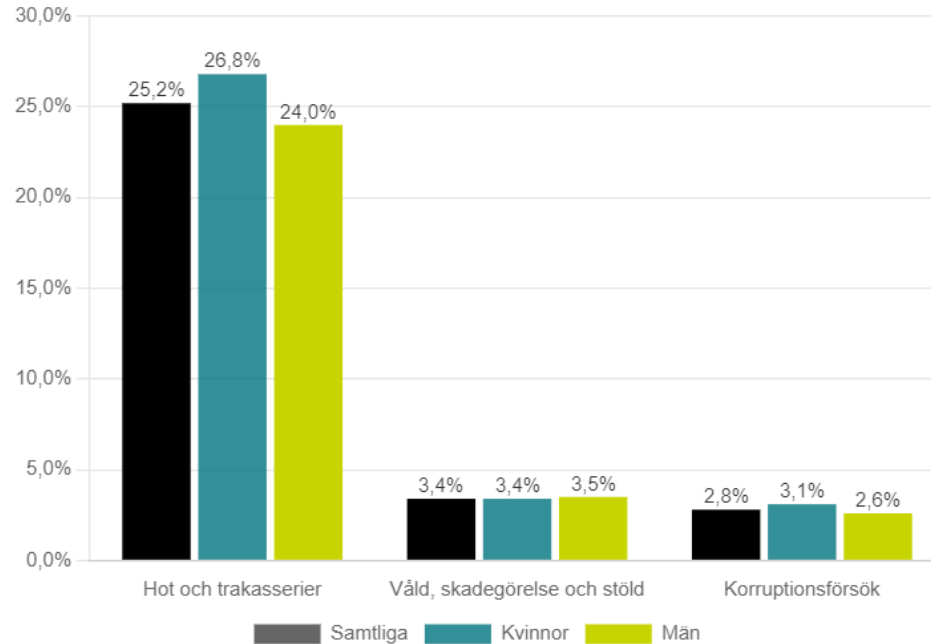
Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier och/eller våld, skadegörelse och stöld under 2012-2020. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Källa: Politikernas trygghetsundersökning 2021.

Ålder

Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier och/eller våld, skadegörelse och stöld under 2020. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och ålder. Källa: Politikernas trygghetsundersökning 2021.

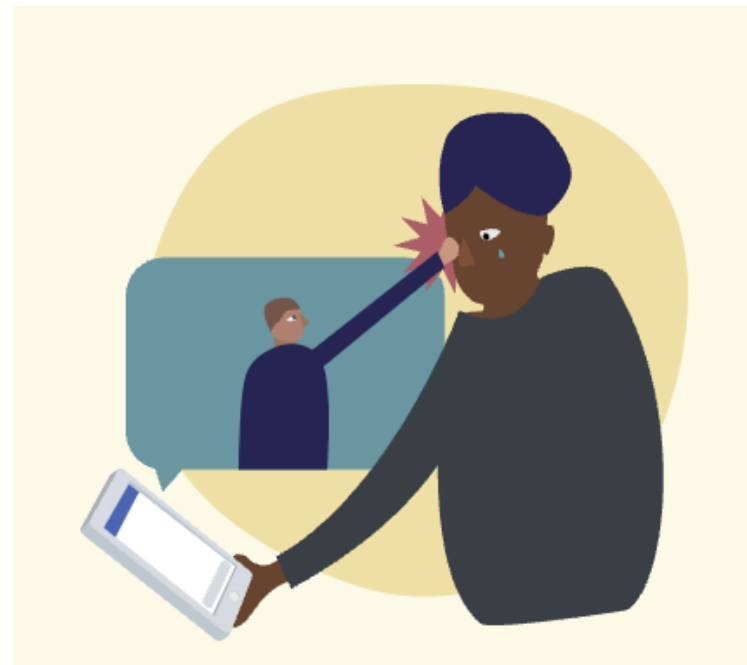
Förtroendevalda som utsatts för olika händelser

Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier, respektive våld, skadegörelse och stöld, respektive korruptionsförsök under 2020. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Källa: Politikernas trygghetsundersökning 2021.

Konsekvenser av utsattheten

- Oro
- 32% av de utsatta uppgav att de undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga
- Självcensur
- Lämnar uppdraget
- Svårt att rekrytera nya

Polisanmälan

- Endast 16 % av händelserna anmäldes till polis

Varför anmäler inte förtroendevalda:

- Anmälan leder inte till något
- Ingår i uppdraget

Anmäl alltid hot, hat och våld

DET HANDLAR OM DEMOKRATIN

Varför ska polisanmäla och incidentrapportera?

- Vi belyser ett nationellt problem (BRÅ)
- Vi markerar att beteendet är fel (normsättande)
- Polisen demokrati- och hatbrottsgrupp omhändertar anmälan
- Polisen underrättelsesektion kartlägger hotaktörer
- Krävs för att misstänkt ska straffas för brott
- Förutsättning för polisens skydd
- Krävs för skadestånd och försäkringsersättning
- Incidentrapportering VGR, för att kunna förebygga hat, hot och våld.
- VGR får en chans att förändra organisation och process
- Visar om brottstyp ökar eller minskar (var placeras resurserna)

Utsatt för brott

- 112 akut
- 11414 ej akut
- Ta skärmdumpar på hoten
- Kopiera webbadresser
- Spara e-post
- Spara sms
- Spela in hot
- Uppge alltid att du är förtroendevald vid polisanmälan
- Be om stöd (VGR, partiet, polisen demokratigrupp)
- Lyft händelsen i partiet
- Informera säkerhetsfunktion i VGR

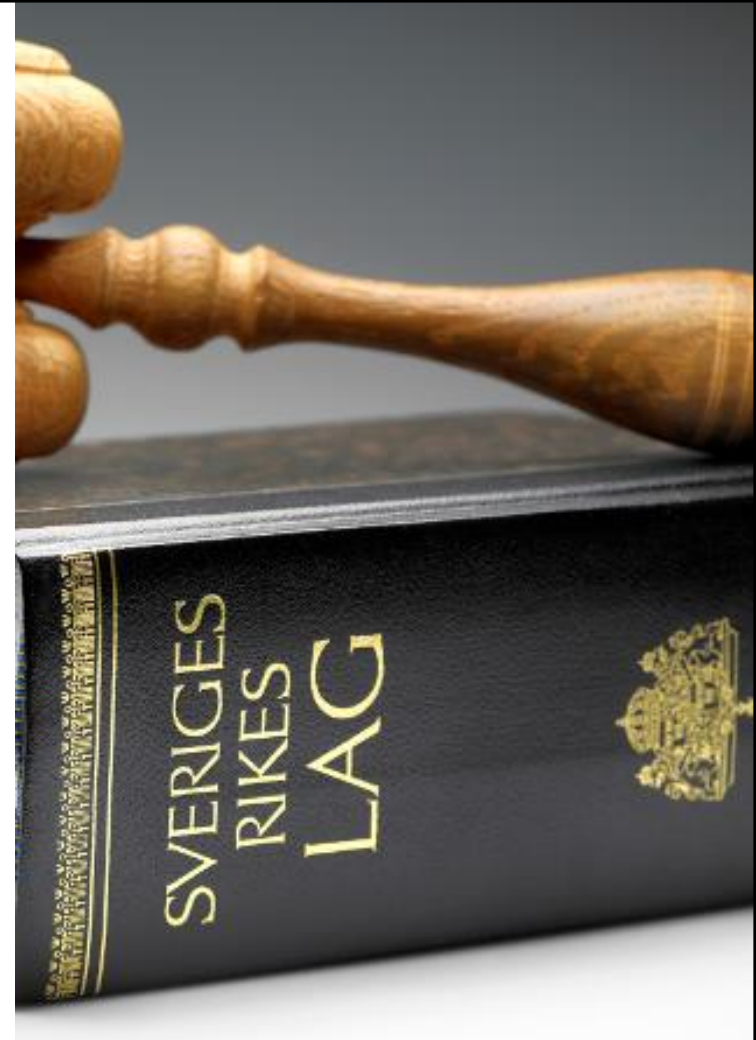
Sammanfattning PTU 2021

- 26 % var utsatta för hot och våld
- Kvinnor mer utsatta än män
- Yngre mer utsatta än äldre
- Omtalad i media – leder till större utsatthet
- 16 % av händelserna anmäldes till polis
- Vanligast är hot via sociala medier

Begrepp och exempel på brott

- Otillåten påverkan
- Kränkningar
- Trakasserier
- Hatbrott
- Demokratibrott

Kränkningar är ett samlingsbegrepp som kan innefatta olaga hot, ofredande, hat, förolämpning eller förtal

- *”X är en clown som behöver hjälp med att finansiera sitt spritmissbruk”*
  - Förtal
- *”man blir spyfärdig på svenska politiker som fåntratten och den globala elitens lilla luder X”*
  - Förolämpning, förtal
- *”X borde straffas han är en del i Sveriges förfall”*
  - Olaga hot

Hat, hot, våld och otillåten påverkan

- Ökar
- Vad ingår i er roll som förtroendevald?
- Vad drar ni er gräns?
- Privat – Arbete?
- Hur mycket hat krävs för självcensur?
- Polisanmäl alla händelser för att omhänderta utsattheten

Självordshot som otillåten påverkan

- Självordshot är en av de vanligaste formerna av påverkansförsök
- Person försöker påverka tjänsteutövningen genom att uppge att den ska begå självmord på grund av organisationens agerande.
- Självordshot kopplas vanligtvis till ärenden som handlar om att bevilja eller avslå anstånd, att betala ut bidrag, rättsprocesser eller konkurser.
- Hur hade du agerat?

Straffskärpning brott mot förtroendevalda och dess familj

BrB 29 kap 2§

- Försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet ska, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp, särskilt beaktas om brottet begåtts mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående innehaft ett uppdrag som förtroendevald i
  - Stat
  - Region
  - Kommun

Länkar fördjupad kunskap

- [Avhopp från politiskt förtroendeuppdrag | SKR](#)
- [Fördomar om politiker i sociala medier \(skr.se\)](#)
- [Digitalt hat | Demokratifrågor | SKL.se \(skr.se\)](#)
- [Hot och hat påverkar \(skr.se\)](#)
- [Anmäl alltid hot, hat och våld \(skr.se\)](#)
- [Att hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda \(skr.se\)](#)
- [2014 Att förhindra och hantera.pdf \(bra.se\)](#)
- [personlig-sakerhet-upplaga2.pdf \(sakerhetspolisen.se\)](#)
- [5 knep nättrollen använder för att lura dig – Internetkunskap](#)
- [En webbplats för dig som utsatts för hot och hat | Tystna inte](#)
- [Demokratibrott | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

Personlig säkerhet 2021

- Ny uppdaterad version
- Innehåller checklistor för personlig säkerhet
- Eget ansvar att ladda ner och ta till sig
- Lyft gärna i partiet
- [Personlig Säkerhet \(sakerhetspolisen.se\)](https://sakerhetspolisen.se)

**Personlig
säkerhet**

Informationspåverkan

Kommunikation som syftar till att störa, vilseleda och uppnå egna ekonomiska-, politiska- eller militära målsättningar.

- Påverka beslut
- Uppfattningar
- Beteende
- Fake news, smutskastning
- Propaganda
- Desinformation

Hur skyddar vi oss mot informationspåverkan

- Undvik att kommentera händelser innan bekräftad information finns tillgänglig
- Var Källkritisk
  - Vem är avsändaren?
  - Vad är det bakomliggande syftet med informationen?
  - Hänvisas det till källor?
  - Finns flera källor?

Rutin Trygghetstjänst

- Vid oro och utsatthet används trygghetstjänst
- Trygghetscentralen NU tar emot samtal och bevakar ärendet
- Efter händelse

2023-01-19

Rutin

Trygghetstjänst

Politiker eller tjänsteman som i **sitt uppdrag för VGR** upplever osäkerhet eller rädsla i samband med aktivitet som möte eller resa kan använda denna tjänst.

Det finns tillfällen, när man inte är direkt hotad och det inte upplevs motiverat att använda personskydd, men där man ändå känner en viss osäkerhet. Det kan exempelvis vara inför ett möte där man är orolig för att deltagarna ska bli upprörda eller när man ska åka hem efter någon aktivitet och känner viss oro för hemresan.

Möjligheten finns då att använda denna trygghetstjänst, för att säkerställa att någon vet var man är och kan reagera om inte allt avlöper väl.

Rutin för användning

Ring Regional tjänsteman i beredskap (R-TiB) på personsökare 0740-58 29 46 och knappa in ditt telefonnummer. R-TiB ringer strax tillbaka.

Informera om vad du ska göra, vilket telefonnummer du är näbar på och vilken verksamhet du arbetar i, alternativt vilken nämnd/styrelse du är engagerad i. T ex.

Du ska på möte i lokal A och det ska vara slut klockan X, varefter du hör av dig och meddelar om allt gått bra.

eller

Du ska resa från punkt A till punkt B med bil/spårvagn/tåg. Resan beräknas vara avslutad klockan X, varefter du hör av dig och meddelar om allt gått bra.

Skulle du av någon anledning bli fördröjd är det mycket viktigt att du hör av dig och meddelar detta.

Om du inte hör av dig kommer R-TiB att försöka nå dig på angivet telefonnummer. Om du inte svarar kommer R-TiB att larma polis och till dem vidarebefordra den information du lämnat. Polisen agerar utifrån sina rutiner och prioriteringar.

Om samma person vid upprepade tillfällen inte är kontakbar trots att allt gått bra, kan enhetschef säkerhet och beredskap besluta att denne inte har rätt att använda tjänsten, eftersom det medför onödiga larm till polisen.

Rutinen gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab utförarstyrning och samordning/Enhet säkerhet och beredskap

Dokumentet ersätter: Rutin för trygghetstjänst version 1.0, RS 2016-02821

Fickfolder – Visitkort Trygghetstjänst

- Kontaktuppgifter
- Förebyggande åtgärder
- Under situation
- Efter händelse
- QR-kod för incidentanmälan

2023-01-19

Här skriver du in sidfot

Kontakt och information

- 112 Polis akut
- 114 14 Polis ej akut
- 113 13 Information om olyckor och kriser
- 010-4356671 VGR Trygghetscentral
- Förvaltningens / bolagets säkerhetsfunktion
Tel _____
- Partiets säkerhetsfunktion
Tel _____

Trygghet och säkerhet
för förtroendevalda i VGR
Valåret 2022

VGR har nolltolerans mot

- Hot och våld
- Otillåten påverkan
- Trakasserier
- Kränkande beteende
- Näthat

Förebyggande åtgärder

- Var väl förberedd
- Omvärldsbevaka dina frågor
- Informera vid hot eller hat
- Diskutera säkerhet på arbetsplatsen
- Genomför egen riskanalys
- Ta fram dina egna säkerhetsrutiner
- Planera dina möten

Under pågående situation

- Försök att agera lugnt
- Larma polis 112
- Påkalla uppmärksamhet
- Försök ta dig från platsen
- Dokumentera händelsen

Efter en händelse

- Informera ansvarig chef/ansvarig funktionär inom egna partiet
- Polisanmäl händelsen
- Incidentrapportera händelsen i VGR –
- Analysera situationen
- Diskutera säkerhetshöjande åtgärder
- Ta del av de stödjande funktioner som erbjuds

Delge förtroendevalda personlig säkerhet

Checklistor

- Avvikande försändelse
- Hotbrev
- Utpressning, stalkning & rättshaveristiskt beteende
- Resor & hotell
- Terrorangrepp och andra attentat
- Säkerhet i hemmet
- Skydda den personliga integriteten och identitet

**Personlig
säkerhet**

Tack!

Peter Toomar

Enhet säkerhet och beredskap

sakerhet-beredskap@vgregion.se

